

**Consiliorvm Sive Responsorvm Avgvstini Beroii Bononien.
I. C. Praestantissimi Volumen ...**

Cum Summariis, & Indice rerum, ac verborum locupletissimo
Iurisdictionum, Iudiciorum, & Criminum materias distinctè continens

Bero, Agostino

Venetiis, 1577

Consilivm CXXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-96538](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-96538)

fir. tut. cū si. & non obstant hac obiectione ita in terminis nostri decidit lo. And. in d. addit. magna. ¶ Nō obstat quintum fundamentum, quia ꝑ illud procedit in extraneo, ac etiam in patre naturali, qui tutorem in testamēto dedisset impuberi, ut in d. l. fi. C. de confirm. tut. & in d. l. fi. C. quan. mul. offi. tut. Secus est in matre, quæ filium impuberem instituisse, & illi tutorem dedisset, quia confirmatus tutor esset tutor omnium bonorum, vt expressè voluit glo. in l. si patronus, ff. de confirm. tut. & est de mente lo. And. in d. addit. qui simpliciter dicit datum à matre esse præferendum, & legitimos excludendos, & ita oēs Doct. uidentur præsupponere, qui in hoc non distinguunt. ¶ Non obstat ultimum fundamentum, q̄ proauus, & proauia sunt in pari gradu, ergo simul debēt ad tutelā admitti per iura supra allegata, quia primo respondi pot̄, ꝑ illud esse verū fortè, quādo causā utriusq; par esset, quia neuter datus esset tutor in testō, sed ex quo proauus datus fuit tutor à matre, & à iudice confirmatus, ipse est proauia, & cuiuslibet alij legitimo præferendus per prædicta. Secūdo respōdetur, q̄ etiam in paribus terminis proauus quoad tutelā legitimā est proauicæ præferendus, sicut auus auicæ per ea, quæ uoluit Bar. in d. l. si quis sub conditione in 3. col. ff. de testa. tute. & latius supra dixi, quæ aliter non repeto. Ex quibus omnino concludendum est ad fauorem fratris Ludouici proauis materni. Laus Deo.

S P M M A E.

- 1 Tutela legitima eodem ordine, quo successio defertur. Et quando nume. 15.
- 2 Tutore legitimo excluso, & non admissio, locus est datiuo.
- 3 Mater differens tutelam assumere dicitur eam non uelle, & est omnino exclusa, si iudex illam præueniendo alium tutorem dederit. Et quomodo, nume. 19.
- 4 Mater non est tutrix legitima, nisi uelit. Et quando dicatur non uelle.
- 5 Auus maternus patruo in tutela præsertur, & nu. 10.
- 6 Idem in auia etiam materna, ac etiam in casu, quo patruus ex forma statutorum utrumque à successione excluderet.
- 7 Auus maternus in tutela excludit auiam maternam.
- 8 Mater propter agnatum non excluditur à tutela, licet excludatur à successione, nec ad tutelam ratione successione admittitur, sed ex eo, quod est mater, & nu. 15.
- 9 Idem in auia etiam materna, & in auo materno, et nu. 15. & 18.
- 10 Patruus, extante auo materno, non est legitimus tutor.
- 11 Matre uolente expresse, uel tacite tutelam assumere, datiuo ne, an legitimo tutore sit locus, & nu. 19. Et ibi, quid si mater ob defectum ætatis tutrix non esset.
- 12 Tutela prohibetur, & excluditur is, qui omnia bona, uel pro maiori parte communia cum pupillo habet.
- 13 Tutor ut reser̄ detur ob moram, & negligentiam matris, quid requiratur.
- 14 Mater, & frater pupilli quare simul ad tutelam non admittuntur, sicut ad successionem.
- 15 Iuris accrescendi beneficium non habet is, qui cum alio de iure speciali admittitur.

E P I T O M E.

MATREM etiam post lapsum quatuor mensium non esse à tutela totaliter exclusam, si extante auo paterno patruus tutor datus fuit, & auum maternū esse patruo in tutela præferendum, quamuis propter patruum à successione excluderetur, hic ostenditur.

CONSILIVM CXXXIII.

N I S I S ijs, quæ in puncto mihi exhibitæ proponuntur, & præsupposito, non tam concessio, q̄ mater ob intimationē sibi factam fuerit à tutela exclusa, uertitur dubitatio, an tutela de iure ad Hieronymum patruum pupilli, an uerò ad auum maternum specta

re debeat, attento maximè, q̄ patruus in tutela tutelam ipsam auum præuenit. Et prima facie tut de iure concludendum, ipsum Hieronymum truum esse potiorē, & auo materno præuenit in primis, quia ꝑ tutela de iure defertur illi, successio defertur. & quo ordine quis ad tutelam uocatur, eodē ordine uocatur ad tutelam legatam. ff. de legit. hæred. §. ex his. in Auth. de hæred. testa. & l. 1. iuncta Authen. ibi posita, C. de legat. Hinc dixit Bar. in d. l. 1. ff. de legit. tut. quod illi tutelam præsertur, qui ex forma statutorum ad successionem præsertur: sed patruus ex dispositione in succedendo præsertur auo materno, ergo in succedendo ipse præferri debet. Secūdo quod excluditur legitimus tutor, (vt quia tutela de iure delata, & noluit admitti) tunc locus est datiuo legitimo, vt l. non solū. §. si libertus, & ibi not. causa. tuto. l. si tutor reipub. §. 1. ff. de tute. & trastrah. & ita per illa iura uoluit Bar. in l. si quis legat. per abilitate ditione in 2. col. ff. de testamen. tute. qui dicitur, quando tutor legitimus non fuit tutor, sed adhuc superest, tunc non est locus sequenti, sed datiuo, per iura præallegata. Sed in dicto, q̄m matre, cui tutela erat delata, non fuit tutor, seu uidetur noluisse esse tutrix, ex quod intimationem sibi factam permisit labi tempore præfixum, arg. c. quoad consultationem cū si. ergo non debuit admitti alius sequens tutor, qualis est auus maternus, qui postquam legitimus tutor iuxta ea, quæ habebat per Bar. in Auth. matre, & auicæ, C. quando mul. offi. cū fuit tutori datiuo, & iō in casu nostro uocatio tutoris facta de patruo, qui ut datiuus, legitimus datus fuit. Tertiū uidetur, q̄ mater omnino exclusa, & datio tutelæ facta de patruo de iure ualuerit, quia ubi cūq; mater datur tutelam assumere, & frustrata fuit, moramq; committit, tutorem non uoluisse, arg. l. alienationis in de uerb. signi. Et tunc locus est tutori datiuo, iudex matrem præueniendo dederit, datiuo uel exclusa totaliter matre, ut uoluit glo. in dicta Auth. & auicæ, quam sic declarant, & sequuntur doctores Odofred. Jacob. de Ra. Jacob. de Arel. & alij, arg. l. si scisses, C. de admin. tut. & l. cum ibi not. C. de his, quibus ut indign. Et hoc Cyn. hoc confirmatur, quia ꝑ mater non est legitima, nisi uelit, vt in dicta Authen. matre, & ibi glo. & Doct. At illa, quæ frustratur, & mittit, dicitur non uelle, vt supra, & mater seu committere dicitur, & consequenter non tutur, quando per quatuor menses fuit, non in forma statutorum, de quibus in puncto, sed de iure communi, vt in Auth. presbyteros, C. de episcopis, & clericis, in quo dispō dicti statuti fundatur, vt colligitur ex ijs, quæ salicet. ad propoluit in dicta Auth. matre, & auicæ in ulti. quæ inferuntur, q̄ mater, quæ fuit in mora, dicitur esse facta, & datio tutelæ facta de persona patris ualuerit, missis tamen non obstantibus, contraria sententia ueriores, & probabiliores esse existimo, q̄ si auus maternus non fuerit totaliter à tutela exclusa, & potius fuisse totaliter exclusam, quod patruus tutor non potuerit, extante auo materno, qui de iure patruo præferri debuit. ¶ Et q̄ auus maternus in tutela patruo præferatur, ostenditur, quia auus maternus est in secundo gradu collationis, patruus uerò in tertio gradu collationis ut in §. secundo, & in §. tertio institut. de gradibus & l. iureconsultus, ff. eodem: ergo auus maternus præferendus est ipsi patruo, quia prior est ad potiorē

patruus in fuffi-
 it. Et prima facie
 fuffum Hieronymus
 materno praeferre
 deferuntur. In
 ne quis ad fuffi-
 ad tutelam legem
 in Auth. de hae-
 i pofita. C. de legi-
 titur. quod in
 a statutorum ad
 is ex difpofitione
 o materno, ergo
 beb. Secundo quod
 vt quia tutela
 locus est datus
 certus, & ibi no-
 ff. de tute. & rati-
 Bar. in l. fi quis
 en. tute. qui dicitur
 fuit tutor, fed
 locus fequenter
 illegata. Sed in
 ata, non fuit tu-
 te tutrix, ex quo
 at fit labi tempo-
 infultationem
 i alius fequens
 us, qui poft ma-
 habetur per Bar-
 ando mul. offi. tut.
 in cafu noftro
 qui vt daturus.
 videtur, qd ma-
 tutela facta de
 dicuntq; mater
 nit, moramq; co-
 l. alienationis
 est tutori datus,
 dederit, datus
 nit glo. in dicta
 at, & fequenter
 at. Jacob. de Arel-
 admin. tur. & l. i.
 is vt indign. Et
 mater non efit
 Authen. matris,
 fruatur, & mater
 pra, & mater
 on fequenter
 nes fteit, non
 s in puncto, fed
 resbyteros, C. de
 i fteit fundat
 alicet. ad propo-
 uix in uli. quod
 mora, dicitur
 rona patris in
 us, contraria
 esse exiftimo,
 excluda, & po-
 quod patruus
 materno, qui de-
 qd auus maternus
 atur, ostendit
 secundo gradu
 io gradu colla-
 tio inftituit. de
 dem: ergo auus
 ruo, quia pater
 du potest

maternus quoad tutelam ipsi patruo praeferatur, se-
 quitur, quod in terminis nostris, & statuti positi sub
 rubrica de tutelam mater a tutela non fuit penitus ex-
 clusa per intimationem sibi factam, & per lapsum tem-
 poris quatuor mensium, de quibus in dicto statuto,
 nam ultra intimationem matri factam, requiritur,
 quod legitimus tutor, uel datiuus in suscipienda tu-
 tela matrem ipsam solenniter praeuenerit, alias ma-
 ter nullo transeursu temporis excluditur. Sed post in-
 timationem factam matri in casu nostro, & infra, &
 post dictum tempus quatuor mensium, ille, qui erat,
 seu de iure esse debebat legitimus tutor, uidelicet
 auus maternus, non praeuenit matrem, ergo ipsa non
 dicitur excludi, & pater ex quo tutelam susceperat ante,
 quam tutor legitimus eam praeuenerit, ipsa dicitur
 esse tutrix, & non a tutela excludi, ut in dicto statuto,
 iunctis praedictis. ¶ Et si diceretur, quod patruus, quod uel ut legi-
 timus, uel ut datiuus tutelam susceperat, matrem ipsam
 11 praeuenit, responderetur primo, quod si extante auo
 materno, qui dicitur esse legitimus tutor, & prior, cui
 tutela deferatur, patruus non potest dici esse legiti-
 mus tutor, arg. l. i. cum Auth. sic, C. de legit. tu. iun-
 ctis iis, quae supra sunt dicta: & ideo ad excludendam
 matrem in casu nostro necesse erat, quod auus ma-
 trem praeuenerit, quia ipse erat legitimus tutor, non
 autem patruus, & statutum requirit, quod legitimus ip-
 sam matrem praeuenerit. Nec obstat, quod statutum
 alternatiue requirit, uel quod legitimus tutor matrem
 praeuenerit, uel datiuus, ergo posito, quod patruus ut
 legitimus non dicatur ipsam matrem praeuenerit, ta-
 men ut datiuus ipsam praeuenit, ut actus, hoc est da-
 tio tutelae de persona patris ualeat, & non pereat, ar-
 gumento, l. si quando cum similib. ff. de legatis i. &
 ex duobus alternatiue positis sufficit alterum imple-
 ri, l. is, qui ducenta, §. i. & §. vtrum, ff. de rebus dubiis,
 & l. si ita quis stipuletur cum ibi not. ff. de uerbo. obl.
 Quia responderi potest, quod patruus ut tutor dati-
 uus dari non potuit, & datio ipso iure non ualuit, ex
 tante auo materno legitimo tutore, & idonco, ueluti
 expressè actum est in dicto statuto in §. & si extan-
 te. Et hoc idem prouisum est de iure communi, quod
 12 ubicunque mater, quae nunquam assumpsit tutelam,
 excluditur penitus a lege, uel propter negligentiam
 suam, tunc non est locus tutori datiuo, sed legitimo,
 ut habetur per Bartolum in l. si quis sub conditione
 in penul. col. ff. de testamen. tutel. & ita in terminis
 nostris uoluit expressè Salicet. in dicta Auth. matris,
 & auiae in ultimis uerbis in versic. & praedicta uera in-
 telligo, qui dicit, quod quando mater ob eius negli-
 gentiam, & moram fuisset a tutela excludi, ut quae
 13 fuisset per quatuor menses, quod ipsa tutelam non su-
 sceperit, tunc locus est datiuo, quando alias non su-
 peresset legitimus, qui possit tutelam suscipere, alias
 extante legitimo, datiuo tutoris non ualere, nec esse
 locus tutori datiuo, sed legitimo, ut ibi per eum, quod
 etiam est ex mente Bartoli, ut ipse refert, & hac cla-
 rius ponit in Authen. sacramentum in i. col. C. eo. ti-
 tu. quan. mul. offi. tut. Praeterea quod patruus in ca-
 su nostro nullo modo tutor esse possit, ultra praedi-
 cta suaderet, quod quia secundum ea, quae mihi in factis
 14 praesupponuntur, inter ipsum patruum, & pu-
 pillum est communio tanta bonorum, & iurium,
 quod inuicem sunt imputationes, & reputationes
 magnae, quia habent inuicem bona haereditaria com-
 munia, & maiorem partem bonorum, imo omnia
 bona, ergo de iure a tutela prohibetur, atque ex-
 cluditur, ut in terminis uoluit Bar. quem in hoc Do-
 cto. communiter sequuntur in Auth. minoris debi-
 tor in uersicu. querit glo. C. qui dari tuto. poss. & ibi
 glo. & Salicet. ¶ Rursus si data mora, & negligentia
 matris,

matris, cuius, mora, & negligentia arguitur, ex lapsu quatuor mensium, tam ex forma iuris, quam ex dispositione statuti huius civitatis ad hoc, ut a iudice alius tutor dari possit, requiritur, quod is, qui tutori dari petit, in sua petitione mentionem fecerit ipsi iudici de negligentia, & mora matris, alioquin datio tutoris, & decretum iudicis interpositum est ipso iure nullum, etiam si verè mater in mora, & negligentia fuisset, nam ex quo propter negligentiam, & moram matris est ad alium tutorem deveniendum, tale quid iudici narrari est necessesse, ut in l. quod dicitur. C. qui dat. tut. pol. Unde si ob eam causam expressam tutor non est datus, iudex errasse dicitur, & ideo datio non valet, l. tutor si petitus, ff. de tuto. & cura. dat. ab his, ita in terminis volunt Bart. & clarius Salice. in d. auth. matri, & auia in ult. q. ubi ipse Salice. illud etiam voluit, quod ultra mentionem de huiusmodi mora, & negligentia, requiritur etiam, quod constet iudicem hoc fecisse cum causa cognitione, & parte ad hoc citata, arg. l. in causa, §. causa cognita, ff. de minorib. Sed in casu nostro in datione tutelae facta de patruo non fuit facta mentio, quod mater fuerit in mora, & negligentia, nec constat de cognitione causae, ergo & c.

¶ Restat nunc respondendum allegatis supra in contrarium, & primo, dum dicebatur, quod quo ordine quis ad successionem vocatur, eodem etiam ad tutelam vocari debet. l. i. cum ibi not. per Bar. in prin. ff. de legit. tut. & in l. i. cum auth. ibi posita, C. eo. tit. Quia ex praedictis rursus apparet, quod illud non procedit in alijs personis ad tutelam a lege vocatis, non autem in matre, nec auia, & non nec in avo materno, qui auia excludit, quoniam licet mater, seu auia a successione excluderetur propter fratrem, seu agnatum pupilli, non tamen a tutela, ut voluit Salice. in dicta auth. sicut in vlt. verbis. C. delegit. tut. & ratio est, quia de iure cum tutela matri non deferretur ex eo, quod ipsi matri hereditas filij deferatur, & sic propter successionem, seu ius succedendi, sed quia est mater, & eodem modo auia, quia est auia, ut supra plenius probavi, & est de mente Salice. in dicta auth. matri, & auia. in q. q. ergo si stare etiam huiusmodi statuto, per quod agnatus in succedendo praefertur matri, & auia, non praefertur illis in tutela, imo mater, & auia agnatum a tutela excludunt, inferunt, quod eodem modo mater, qui auiam maternam excludit, debet agnatum excludere, ut supra dictum fuit. Et praedicta vera esse maxime ostenduntur, quoniam in succedendo mater, & frater pupilli simul vocantur, d. arth. defuncto, & tamen in tutela non simul vocantur, sed sola mater, excluso fratre, admittitur, & ratio est, quia frater ad successionem venit cum matre, quae est in gradu prioris, de iure spali, nam mater est in primo, & frater in secundo gradu, unde ius admittens ad successionem simul cum matre dicitur esse ius spale, & singulare, quia regulè iuris ad successionem regulariter secundum prerogatiuam, & prioritatem graduum vocant, & ideo ad tutelam trahi, & extendi non debet, quia ius spale, & singulare non debet ad consequentias trahi, l. ius singulare, ff. de legib. & c. quae a iure de regu. iur. in 6. Et tunc ille, qui aliam de iure spali cum alio admittitur, non habet beneficium iuris accrescendi, quod est de iure communi, l. mulieri, & Titio, ff. de conditio. & demonstratio. Et propterea ex praedictis inferuntur, quod licet auia, non extante avo eius marito, vna cum fratre pupilli posset ad tutelam admitti, quia ambo sunt in secundo gradu, ut in l. de gradibus cum simul. non tamen deberet ad tutelam admitti simul cum patruo, qui est in tertio, & cum alio agnato, qui est in remotiori gradu, sed ipsa sola admitteretur, excluso patruo, & agnato, ex quo ipsa auia, & consequenter etiam avus esset in secundo gradu. Nec obstat, quod in succedendo patruus excludit auiam, & avum maternum, quia pro respon-

sione dicitur, quod in succedendo patruus auiam, & avum de iure speciali, & contra iuris praefertur remotiorem in gradu matris, ergo hoc ad consequentiam trahi non potest, etiam a tutela avum, & auiam excludat, quia auia ad tutelam admittitur non ex co. dat, sed ex eo, quod est auia: & ad propositum dicitur ea, quae ponit Salice. in dicta auth. auia in §. questio. iuncta quest. sequenti. ¶ stat secundum fundamentum, quod ex quo non ex negligentia, & mora sua exclusa, locus tutori, ut supra, quia respondeo hoc verum, imo dico locum fuisse legitimo tutori, & tunc ut supra probatum fuit ex mente Bart. ceteri, & aliorum, quos allegavi, & hoc verum est ex dispositione statuti positi sub tutela, quod in casu nostro non vult locum tutori, quoties, & donec legitimus reperitur, non potest, sed ista infra.

¶ 2. col. ff. de testam. tute. procedit, ubi dicitur, quae dicitur legitima tutrix, non potest esse tutrix ob defectum aetatis, quia non viginti quinque annis, nam tunc inter legitime aetatis efficiatur, datus est tutor leg. & non dativus, secus si ipsa nollet esse tutrix, vel tacite, permittendo labe tempus potest non esse locus dativo, sed legitimo supra probavi per ea, quae in terminis voluit Salice. in dicta auth. matri, & auia in verbis, & in dicta auth. sacramenti in hac apparet etiam responsum ultimo fuit in oppositum facto, cui etiam posset responderi quae supra dixi circa finem corroborando, quod breuitatis causa non refero, cum refert de non iure patris, quod ipse nullo modo mittendum, nec matri praefertendum, imo non supra probatum fuit, non reperitur exclusio tutelae filij sui praefertenda, & defendenda. l. 2.

S V M M A E.

- 1 Mater quando non petendo tutorem filio dari illius non amittit, §. nu. 2. & 5.
- 2 Tutela, matre nubente, deferretur agnato.
- 3 Mater, qua secundo nupsit, & tutorem filio suo non petit, priuatur successione filij, qui in pupillari cessit.
- 4 Tutorem filio dari non peti a matre, quando pupillus & mater non petendo excusetur, §. nu. 7.
- 5 Tutor principaliter persona, & secundario bonis datus.
- 6 Persona est bonis preferenda.
- 7 Mater quando a petendo tutorem filio dari excusetur, vel illorum defectum.
- 8 Mater non admittit, nec recusans tutelam filio dari infra tempus a iure, vel statuto praefixum non amittit successione priuatur.
- 9 Nec ex eo, quod infra dictum tempus ad secundo nupsit, excusatur.

E P I T O M E.

MATER infra tempus a iure, vel statuto praefixum non petens filio suo impuberi tutorem, quod hereditate, & successione illius priuatur, si ius infra illud tempus secundo nupsit, & ad legitimi extarent probatur.

CONSILIUM CXXV.

ALIA sunt iustissime iudex, quae sententi causa contra amitam non prima facie difficultatem faceret, nam in primis videtur, quod